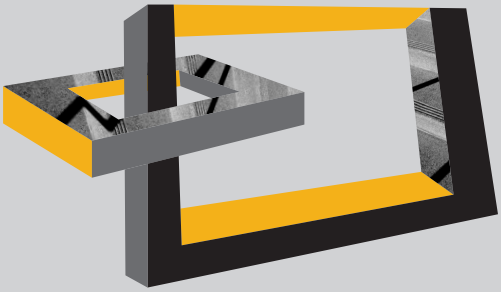

דבר דנה עזריאלי,
יו"ר קרן עזריאלי ישראל

סטודנטים יקרים, בוגרים, סגל אקדמי, אדריכלים ושוחרי אדריכלות בישראל,
פרס דוד עזריאלי לפרויקט סטודנטים לאדריכלות פוגש את האדריכלים הצעירים בנקודת ציון חשובה בחייהם המקצועיים, בה פרק התיאוריה פוגש את פרק הפרקטיקה, ומוקיר אותם על פרויקט הגמר והחלום – להטביע חותם אישי על המרחב הציבורי, הסביבה, החברה והשיח הציבורי.

במהלך השנים הפך הפרס לנדבך מוכר בחמשת המוסדות ללימודי אדריכלות בישראל וראשי בתי הספר רואים בו אות יוקרתי לעידוד מצוינות בקרב הסטודנטים. הפרויקטים הסופיים המועמדים לזכייה הינם הטובים שבמכלול עבודות הסטודנטים, ומגלמים בתוכם את הידע הנרחב שרכשו הסטודנטים בשנות לימודיהם.

כבשנים קודמות, קרן עזריאלי קנדה-ישראל מעניקה שלושה פרסים כספיים נדיבים לשלושת הזוכים – פרס ראשון בסך 60,000 ₪, פרס שני בסך 25,000 ₪ ופרס שלישי בסך 10,000 ₪.

אני מבקשת להודות לפאנל השופטים אשר השנה בוחן את הפרויקטים בראשות האדריכלית המוערכת ברכה חיוטין; אחותי, ד"ר שרון עזריאלי; אדריכל מיכאל ארד, אדריכל יואב מאירי, ואדריכל גיל שנהב. כמו כן, תודה מיוחדת לפרופסור כרמלה יעקובי וולק, אשר ליוותה אותנו מקצועית בתהליך.

פרס דוד עזריאלי מציין ומברך לא רק את הזוכים בו, אלא את כל הסטודנטים שהגישו עבודות והתמודדו על מקום בתחרות. אני תקווה כי מסורת זו תמשיך לתרום ליוצרים הצעירים ולקהילה האדריכלית למשך שנים רבות.

כל טוב ובהצלחה,
דנה עזריאלי
יושבת ראש, קרן עזריאלי ישראל

אדריכל מיכאל ארד,
מרצה אורח ושופט בינלאומי

AIA, מוסמך LEED (מוביל בתכנון אנרגיה וסביבה, שותף)

התכנון של מיכאל ארד לאנדרטה הלאומית לפיגועי 11 בספטמבר באתר מרכז הסחר העולמי שכותרתו "השתקפות ההיעדרות", נבחר על יד איגוד הפיתוח של מנהטן תחתית מבין יותר מ-5,000 הצעות שהוגשו בתחרות הבינלאומית שנערכה בשנת 2003. באפריל 2004 הצטרף ארד כשותף למשרד "הנדל אדריכלים" בניו יורק, וכחבר המשרד עמל על הקמת האנדרטה.

מיכאל ארד נולד בישראל והתחנך בילדותו גם באנגליה, בארצות הברית ובמקסיקו. ארד מתגורר כיום בארצות הברית, והוא בעל תואר ראשון ממכללת דארטמות', אותו קיבל בשנת 1994, ותואר שני באדריכלות מהמכון הטכנולוגי של ג'ורג'יה, אותו קיבל בשנת 1999. לאחר סיום לימודיו עבר מיכאל להתגורר בעיר ניו יורק, ועבד במשרד האדריכלים המקומי Kohn Pedersen Fox בטרם הצטרף למחלקת התכנון של רשות השיכון של עיריית ניו יורק, שם עבד בעת התחרות לעיצוב האנדרטה.

בשנת 2006 היה מיכאל אחד מששת מקבלי פרס האדריכל הצעיר מטעם האגודה האמריקאית לאדריכלות. בשנת 2012 זכה בציון לשבח מטעם נשיא האגודה האמריקאית לאדריכלות (AIA) עבור עבודתו על האנדרטה הלאומית לפיגועי 11 בספטמבר. בנוסף, זכה בשנת 2012 גם בפרס החירות מטעם מועצת התרבות של מנהטן תחתית בגין מנהיגות אמנותית. עבודתו על האנדרטה זכתה בפרסי כבוד מטעם האגודה האמריקאית לאדריכלות והאגודה האמריקאית לאדריכלות נוף (ASLA). בשנת 2017 נבחר מיכאל לתכנן את האנדרטה לזכר קרבנות הטבח בכנסיית "האם עמנואל" AME בצ'ארלסטון בדרום קרולינה, אשר אירע בשנת 2015.

סגל השופטים

אדר' ברכה חיוטין-יו"ר ועדת השיפוט

בוגרת הטכניון. עבדה במשרד אורה ויעקב יער ורם כרמי עד שפתחה משרד עצמאי עם אדריכל מיקי חיוטין, המתמחה בתכנון מבני ציבור. ממבני הציבור שתוכננו והוקמו ע"י המשרד: תאטרון גבעתיים, היכל המשפט בחיפה, בית הסנט באוניברסיטת באר שבע ועוד. ברכה אחראית להכנת תכניות אב של מספר מוסדות אקדמאיים בהם: מכון ון ליר והקמפוס הישן והחדש של אוניברסיטת בן גוריון בנגב. בהכרה בתרומתה הייחודית לתרבות האדריכלית בארץ הוענקו לברכה חיוטין פרסים רבים, בהם פרס אגודת האדריכלים האמריקאית, פעמיים פרס רכטר, חמש פעמים אות העיצוב ופרס אגודת האדריכלים.

ד"ר שרון עזריאלי

בעלת תואר ראשון בהיסטוריה של האמנות מ-Vassar College ותואר עמית בעיצוב פנים ואיור מבית הספר לעיצוב Parsons שבניו יורק. כמו כן, בעלת דיפלומה מ-Juilliard ותואר שני ודוקטורט במוזיקה מאוניברסיטת מונטריאול. בעלת ניסיון של שנים רבות בתחום התרבות, האומנות והמוזיקה. חברת דירקטוריון בקרן עזריאלי, בקבוצת עזריאלי, בקרן התרבות אמריקה-ישראל, בתזמורת הקאמרית מק'גיל, מוזיאון מק'קורד ועוד.לאורך 25 שנות קריירה בינלאומית מרשימה כזמרת אופרה, הופיעה בתפקידים ראשיים בהפקות עם מיטב בתי האופרה והתזמורות. פעילה רבות בתחום הפילנתרופיה, במסגרתה ייסדה את פרס עזריאלי למוסיקה ואת קרן שרון עזריאלי לאומנויות.

אדר' יואב מאירי

אדריכל ומתכנן ערים בעל תואר ראשון בארכיטקטורה מהטכניון ותואר שני בגיאוגרפיה וסביבת האדם מאוניברסיטת תל אביב. מרצה בכיר בבית הספר לעיצוב במכון הטכנולוגי חולון ובעל משרד אדריכלות בתל אביב מזה 20 שנה.
במקביל עוסק בפרויקטים חברתיים-קהילתיים, מחקר, אוצרות וכתיבה.
בין עבודותיו: ספריית גן לוינסקי בתל אביב; ביתן טכנולוגי בקריית גת; בית ספר "אופקים" לילדים חולים C.P.; פרויקט ארגמן ועוד.
אדריכל מאירי זכה בפרס תרומה לקהילה בשנת 2013.

אדר' גיל שנהב

שותף בכיר בכנען שנהב אדריכלים, שותף ומייסד בחברה לפיתוח והתחדשות עירונית ויו"ר הפורום הישראלי לגורדי שחקים ובניה עירונית CTBUH – ISRAEL. המשרד עוסק בתכנון שכונות ומגדלי מגורים, בתי אבות, כפרי גמלאים ודיור מוגן בארץ ובחו"ל וכמו כן בקידום פרויקטים של התחדשות עירונית במתווה של פינוי בינוי בחברה לפיתוח והתחדשות עירונית. בפורום CTBUH – ISRAEL משמש גיל כיו"ר הסניף הישראלי של המועצה העולמית לגורדי שחקים ובניה עירונית, שהינו הגוף העולמי המקצועי המוביל בנושא תכנון, ניהול, בניה וייזום של בניינים גבוהים.

פרופ' כרמלה יעקובי וולק - יועצת מקצועית

סגנית נשיא לחדשנות, המסלול האקדמי המכללה למינהל. כרמלה כיהנה בסגל השופטים של פרס עזריאלי בשנים 2015-16, והשנה משמשת כיועצת מקצועית המלווה את התהליך.

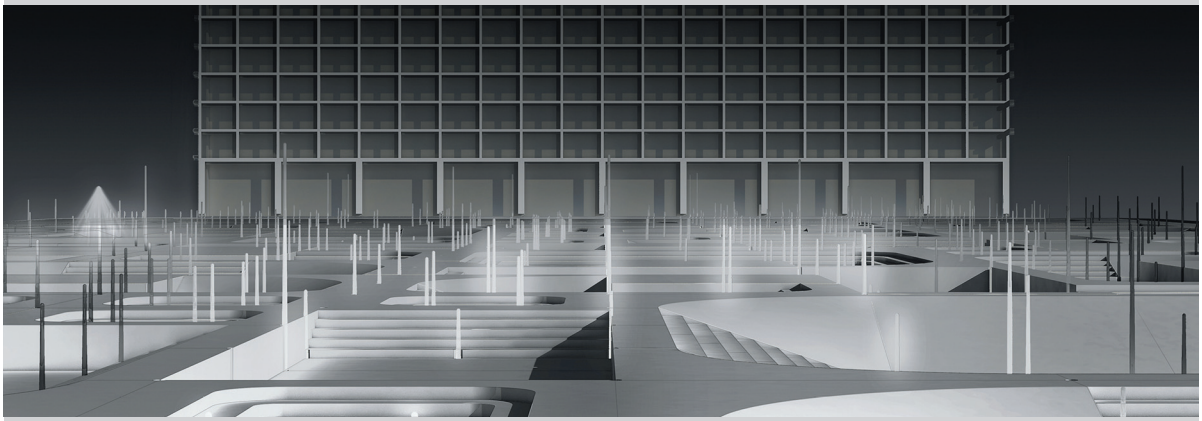

01

רעות בן יהודה ואלון לוי שביט

אוניברסיטת ת"א - ביה"ס לאדריכלות
ע"ש דוד עזריאלי

שם הפרויקט

לוח אם

לוח-אם מציע חשיבה מחודשת על תפקידו של המרחב הציבורי בעידן הדיגיטלי דרך תכנונה מחדש של כיכר רבין.

המדיה החדשה הובילה להיווצרותו של מרחב ציבורי אלטרנטיבי – המרחב הווירטואלי. מרחב בו נוצר קוד התנהגותי חדש ששינה את כללי המשחק החברתיים-פוליטיים. נקודת המוצא של הפרויקט היא שלמרות קיומו של מרחב אלטרנטיבי, עדין קיים צורך בסיסי במקום פיזי ובמפגש פנים אל פנים. יחד עם זאת, בתקופה זו בה החברה עוברת תמורות משמעותיות עקב פיתוחים טכנולוגיים, עלינו לחשוב על האופן בו אנו מתאימים את החללים האורבניים שלנו לשינויים הללו.

לוח-אם הוא מרחב בימתי, מנוע לפעילות פוליטית ספונטנית במרחב רב-כיווני של היראכיות ואוריינטציות משתנות. במה מולטי-פונקציונאלית המשלבת בין המחאה, היום-יום, השוטטות והרחשים מהסביבה הבלתי נראית. המערכת בנויה משכבה פיזית ומשכבה וירטואלית. הפיזית, משמשת כזירה לאינטראקציה חברתית מגוונת המתקיימת בכל קנה מידה – אישית, קבוצתית וציבורית. השכבה הווירטואלית ממקמת דעות מהרשת ברחבי הכיכר.

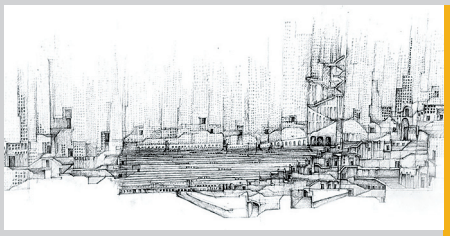

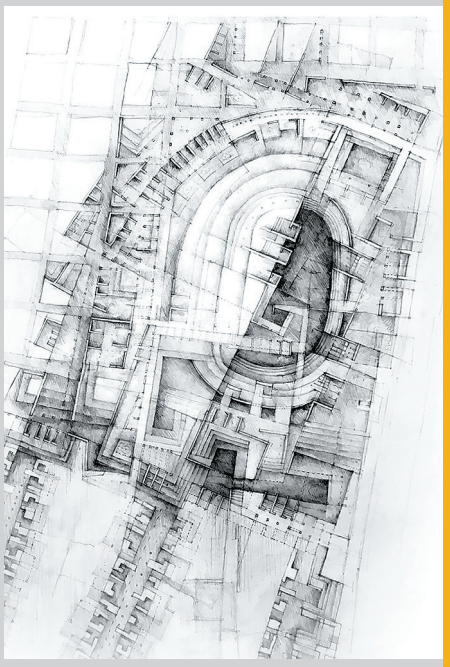

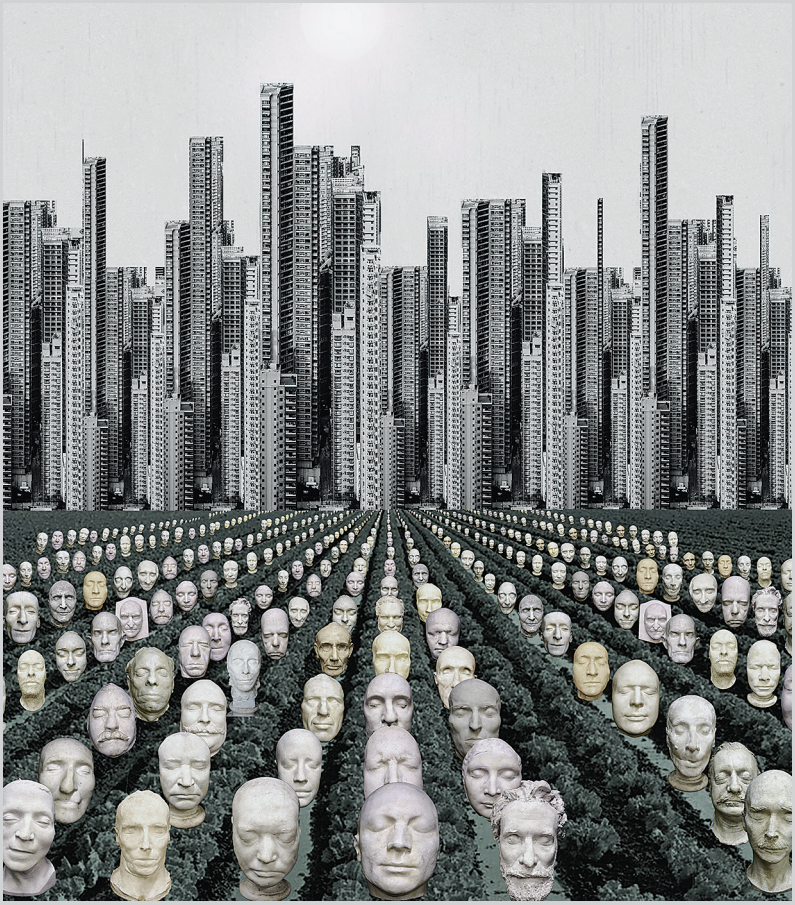

02

הילה דוד

אוניברסיטת אריאל בשומרון - ביה"ס לאדריכלות

שם הפרויקט

רצפת הזמן

ביקורת פרשנות וניסוח מחדש של תופעת המוות בעיר וייצוגה במרחב, דרך שפת הרישום. הפרויקט דן בתופעת המוות במרחב, תוך ניסיון להוציא את המוות מ"הסופיות שלו". המוצג הינו תיעוד של מאבק אישי לתת ייצוג ויזואלי, מרחבי, לדבר שמעבר לתפיסתנו. החיפוש הופך לכלי פרשני ביקורתי, דרכו נעשה ניסיון לנסח מהו מרחב המוות בעיר, מהי העיר לצדו, וכיצד הם נפגשים. המוות הינו עצירה של תנועה, קיפאון הזמן, תנועות החיים הנעצרות לפתע מייצרות היעדר תמידי המלווה את חיינו ונותר חסר תשובה. כחברה ייצרנו "עיר אחרת" בה אנו משכנים את המתים אחד לצד השני. בית הקברות הופך לשדה של זיכרונות סטטיים, מקום סגור וחד ממדי, אוסף של מצבות הנראות כמאגר קופסאות.

דרך שפת הרישום בעיפרון ניסיתי לפרק את הקיים, ולהנכיח בכך פער אשר פותח המוות, במרחב אל מול העיר. אותו הפער מאפשר התרחשות של שתי פעולות בו זמנית. מצד אחד, מתן ביקורת על הקיים, ומנגד, יצירת מרחבים ותנועות החסרים היום בעיר הגנרית. אותן תנועות חדשות מזכירות לעיר את המוות כמו גם את העירוניות כיום – כהיעדר. כל רישום הוא ניסיון לשאול את השאלה ולפרשה, כל פעם מהיבט וכיוון אחר.

03

סתיו דרור ולירן מסר

בצלאל- אקדמיה לאומנות ועיצוב ירושלים - המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט

ניסיונות במגורים בעיר: חמישה בתים אפשריים

דוקומנטציה של חמישה בתים קיימים ובעקבותם תכנון של חמישה בתים אפשריים. הפרויקט עוסק במשק הבית כנושא ובבית כאתר וכאובייקט, דרכם הוא בוחן אופני התגוררות בעיר כיום. זהו ניסיון לזנוח את תפיסת הבית כמושג ולייצגו כשטף של אירועים, מקומות וחפצים. בכוונתנו להעמיק את הידע על מגורים בעיר היום דרך התבוננות ותוך כדי בחינה ואיתגור של הכלים האדריכליים הבסיסיים ולמידת דפוסי השימוש בבית ובעיר.

חלקה הראשון של עבודה זו הוא תיעודי: ארבע תכניות בקנה מידה 1:10 ותכנית אחת בקנה מידה 1:5, של חמישה משקי בית קיימים בעיר. כל תכנית כזו היא מעין דמות המתמצתת ערכים ורעיונות על דרך אפשרית לגור בעיר. חלקה השני של העבודה מורכב מחמש הצעות תכנוניות. כל חמשת ההצעות עוסקות באופנים שונים באותם רעיונות וערכים שעלו בחלק הדוקומנטרי וכולן קשורות בתכונותיו של הבית בעיר. ההצעות נעות בטווח שבין תיאוריה, מיפוי ודימוי להתערבות באתר או קומה בבניין קיימים בעיר. לכל אחת מההצעות יש תוצר אחד, במדיום שונה.

הרכבת הפעולה האדריכלית מחלק תיעודי וחלק תכנוני היא צורת עבודה, מתודולוגיה. התהליך התיעודי הינו חלק בלתי נפרד מתהליך התכנוני ומהווה את ראשיתו. כל עוד ימשך תהליך התיעוד ניתן יהיה לנסח ערכים ורעיונות על דרכים אפשריות לגור בעיר.

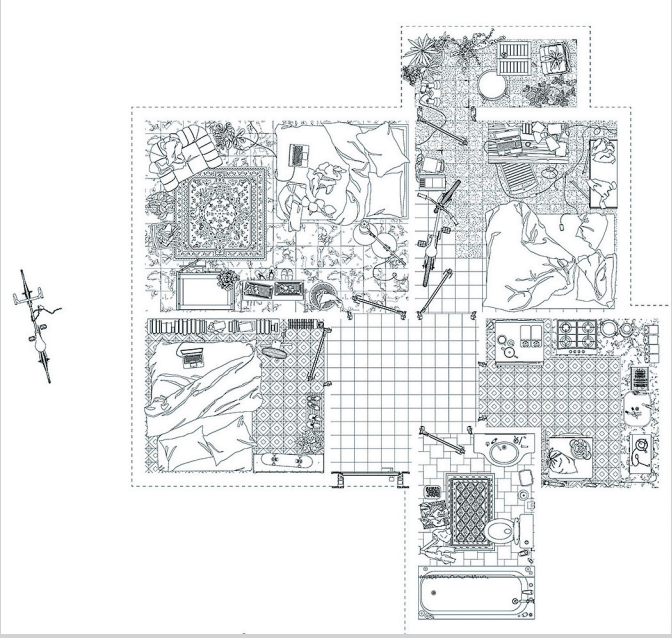

04

יונינה וינברג כהן

אוניברסיטת אריאל בשומרון - ביה"ס לאדריכלות

שם הפרויקט

TECHNOPOETIC
הטכנולוגי כפואטי

תופעת הגבול כמרחב לפעילות אנושית עירונית פואטית. החידושים הטכנולוגיים בעידן העכשווי שינו את המרחב העירוני, שינו מרחקים וגבולות. פיזית או תודעתית, גבולות העיר היטשטשו. בעקבות זאת, מימד מסוים אבד, תפיסת המקום כפואטי.

אך האם בזמנינו יש מקום למרחב הפואטי?
נושא זה נבחן דרך תופעת הגבול. בדרך כלל מתייחסים לגבול כמעטפת המגדירה הפרדה בין חלל פנימי לחיצוני. אני מעוניינת לחשוב על גבול ככזה שבתוכו נעשה מקום בו מתרחש אירוע. הדיון בפרויקט נובע מהגותו של היידגר, הטוען שאנו מבינים את ההיבט הטכנולוגי באופן חד ממדי, ושעלינו לזכור שבשורש המעשה הטכנולוגי מתקיימת הפואטיקה.

הגבול נבחן בירושלים לאורכו של רחוב יפו המהווה גבול של תוכן הבא מן החוץ, פוגש גבולות פנימיים, את רחובות אגריפס והנביאים, היוצרים מצבים של "מרחב ביניים". הגדרת המרחב בין רחוב יפו לרחוב אגריפס – מרחב "מקומי", המתוכנן כבלוק עירוני שכבתי מתקפל. לעומתו, הגדרת המרחב בין יפו לנביאים – מרחב "אוניברסאלי", המעוצב כסימנים מרחביים הפותחים מפתנים לתופעות אחרות להטביע את חותמן.

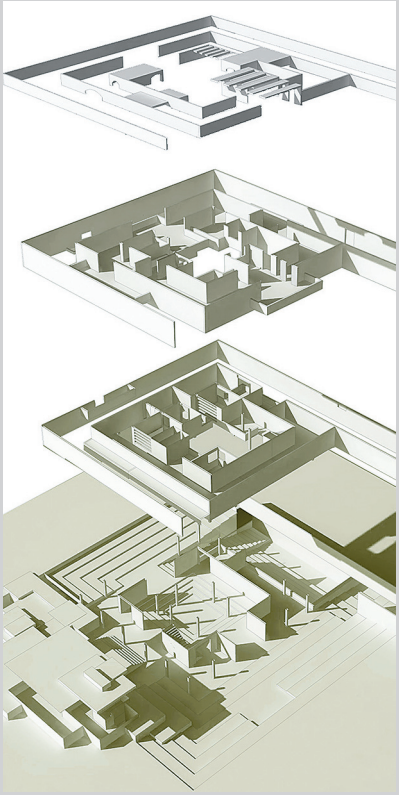

05

איילה ישראל

בצלאל- אקדמיה לאומנות ועיצוב
ירושלים - המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט
תוספת

שכונת ג'סי כהן הינה שכונה בעלת מרקם אנושי הטרוגני, לצד תכנון הומוגני ואנונימי של מבני השיכונים הציבוריים. בתוך מרחב זה צמחו חריגות בנייה – מרחבים ספונטניים, המפריטים את המרחב המשותף שסביב השיכון לכדי בית.

הפרויקט מציע אלטרנטיבה למסלולי ההתחדשות העירונית ע"י שימוש בפרקטיקת תוספות הבנייה הרווחת בשכונת ג'סי כהן. מסלול זה המבוסס על אינטליגנציה מקומית, הופך את השיכון למחולל ההתחדשות ע"י הפיכת הדיירים לחלק מהפתרון ונותן ערך לבעיות המקומיות. מבט חקרני כלפי התופעה חושף מגוון עשיר של תצורות, פתרונות ושימושים המעניקים ייחודיות וזהות לשיכון ומעדכנים סדר פוליטי כפוי על-ידי אינטליגנציה מקומית.

השכונה הסובלת מתדמית שלילית של פשע ומצוקה, נמצאת בתהליך התחדשות עירונית המייצר פוטנציאל לשינוי השכונה לצד חשש ממחיקת אופייה הייחודי. הפרויקט מציע דרך להצרין (to formalize) את המערכת הכאוטית הקיימת באמצעות שימוש בתורת המשחקים, ובעזרתה לעצב תרחישים דינמיים של התרחבות והוספה המביאים בחשבון את מאווייהם וצרכיהם של המוסיפים ושכניהם גם יחד. ע"י הפיכת מערכת התוספות הקיימת לאסטרטגיה תכנונית כוללנית ארוכת-טווח, מציע הפרויקט פתרון אלטרנטיבי להתחדשות עירונית, תוך הפיכת השיכון למחולל התחדשות המעודד את הדייר להשתתף במרחב ולהפוך לדייר-יזם.

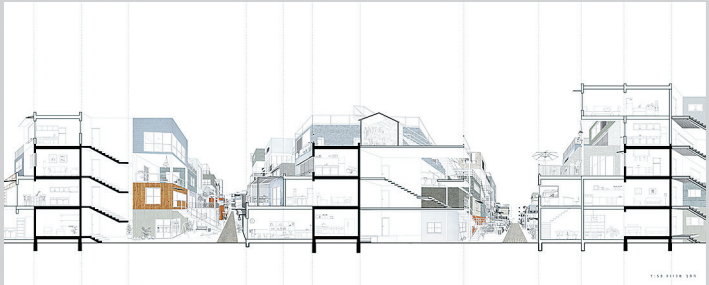

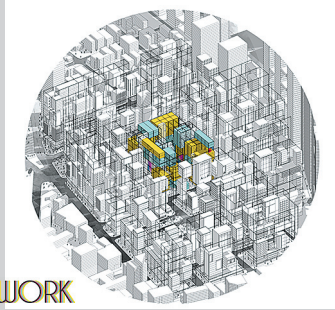

06

שני סרור

המרכז האקדמי ויצ"ו חיפה -
המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט
HOMEWORK

עירוב שימושים בבלוק העירוני עם חשיבה על הצרכים של דור ה-Y והשפעתם על מבנה המגורים.

נקודת המוצא של הפרויקט היא השינוי העצום שחולל העולם הווירטואלי והדיגיטאלי, והשינוי בתפיסת המרחב. שינויים אלה מביאים איתם בעיות סוציאליות כמו הניכור וההתבודדות וחוסר היכולות לתקשר.

הפרויקט ממוקם בשכונת מונטיפיורי, אי בלב המרחב העירוני, התווך בין מזרח תל-אביב למרכז. השכונה תחומה ע"י עורקי תחבורה אינטנסיביים בכל צדדיה, מה שמעצים את הניתוק. בשנת 1952 שכונת מונטיפיורי נקבעה בתב"ע כאזור למלאכה ואחסנה בנוסף למגורים, עניין שחרץ את גורלה וגרם להתנוונות שלה במהלך השנים. התכנון מתייחס לשינויים בסביבת העבודה עקב היווצרות של משרות חדשות, תופעת הפרילנסר, היזמות, היצירה העצמית וטכנולוגיות רבות וכך ליצור מפגשים מעניינים ולא שגרתיים עם אנשים מתחומים שונים. בפרויקט חקרתי שפה חדשה המנסה להכניס תוכן לשכונת מגורים, וכך להניע את העיר והסביבה.

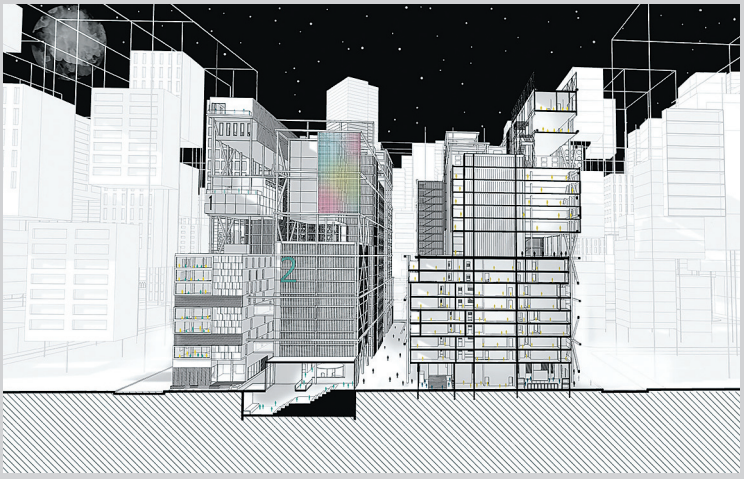

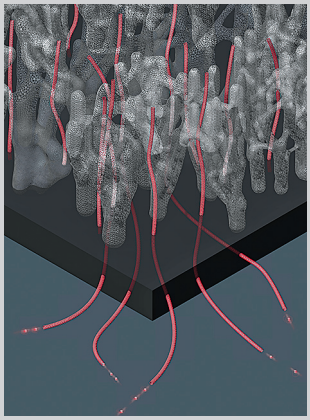

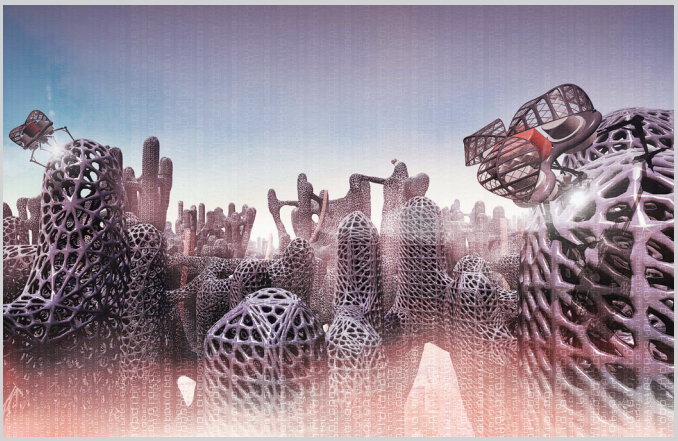

07

רמי עמיחי

טכניון חיפה - הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים

שם הפרויקט

RHIZOMATIC - AUTOMATED CONSTRUCTION GROWTH

היחסים בין מתכנן, משתמש ומכונה, על רקע מהפכת המידע והייצור הדיגיטלי. פרויקט זה בוחן את האופן בו מהפכת המידע והייצור הדיגיטלי יכולה לעצב מחדש את מופעיה של הסביבה הבנויה ומפתח מהלך מחקרי התוהה על הקשר שבין מתכנן, משתמש ומכונה.

הרקע התאורטי של הפרויקט מבוסס על מחשבת הריזום, כפי שהוצגה על ידי הפילוסוף הצרפתי ז'יל דלז. מושג זה מסביר את האופן האנרכי בו מתארגנת החברה האנושית ואת תנועת השטפים – סבך של הקשרים בלתי צפויים דוגמת שטף המידע, הכסף והעבודה, ככוח המניע התארגנות זו.

מערכת התכנון הדטרמיניסטית השואפת לשלוט על המרחב על מנת להתאימו לאקסיומות כלכליות, משטחת את מורכבותה של החברה לכדי פרט ממוצע שצרכיו הוגדרו מראש. על רקע תהליך ההאצה הטכנולוגית, עלולה עובדה זו להוביל לתרחיש קיצון של איבוד שליטה על המרחב לטובת קצב ההשתנות הגובר של תנועת השטפים. דרך תהליך ספקולטיבי, מציג הפרויקט פרשנות עדכנית לאדריכלות הנייר של שנות ה-60 וה-70 (ארכיגרם, מטבוליזם) ומציע אלטרנטיבה לפרדיגמות תכנוניות קיימות באמצעות מערכת תשתיות ריזומטית, אשר מוזנת משטף המידע המגדיר את כיוון גדילתה.

08

גל קדר

אוניברסיטת ת"א - ביה"ס לאדריכלות
ע"ש דוד עזריאלי

שם הפרויקט

מצפה תת קרקעי

החייאת העיירה מצפה רמון תוך חיבור התושבים והמבקרים לסביבה המדברית ולמכתש רמון.

הפרויקט עוסק בחיזוק הקשר בין הבניה במצפה רמון למדבר ולמכתש רמון ומקדם את העיירה מבחינה חברתית, תעסוקתית ותיירותית. בחקירת המקום התעוררה השאלה מדוע העיירה לאורך שנים אינה מצליחה למנף עצמה ולנצל את הפוטנציאל הגלום במיקומה בסמוך למכתש רמון. הבנייה בעיירה מנותקת מהמכתש ואינה מתאימה לאקלים המדברי ומתאפיינת בבנייני שיכונים מרווחים המותירים רחובות חשופים לשמש.

הפרויקט מציע תכנית עירונית כללית המקרבת את העיירה לנוף הבראשיתי של המכתש ויוצרת אזורים ציבוריים נגישים, מוצלים ונעימים לשהייה. מתוך התכנית העירונית, התמקדתי במרכז עירוני ותרבותי המיועד לתושבים, אך גם לתיירים ומטרתו לחברם לנוף המכתש העוצמתי. מוקד משיכה עירוני זה מאחה את הנתק בין המקומיים והתיירים, מרכז את ענפי התיירות המדברית, מפתח את האזור ומרחיב את הזדמנויות התעסוקה. הטיפולוגיה חדשה למקום, מותאמת לאקלים ומציעה דפוסי בנייה המתאימים למקום. ההתחפרות בקרקע מובילה למכתש ויוצרת הצללה נעימה לשהייה. במרכז פונקציות כגון: מסחר, אודיטוריום, מוזיאון, מכון מחקר, מלון ומגורים. במבנה זורמים מים ונחשף הסלע הטבעי – אלמנטים המכניסים למבנה את הטבע.

09

ישראל רוטה

המרכז האקדמי ויצ"ו חיפה -
המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט

BIG2SMALL

תפיסה ביקורתית לתופעת המרכזים המסחריים מסוג "פאוור-סנטר" הממוקמים במרחב העירוני.

הפרויקט מציג פרשנות מחודשת למרכזי הקניות "פאוור סנטר" תוך יצירת מתחם אינטנסיבי דחוס עם עירוב שימושים ושילובו בחוויה העירונית מחד ובסביבה הטבעית ובנוף מאידך. מחקר מקדים סקר ובדק עשרות מרכזים מסוג זה ברחבי הארץ, את הקשרם לסביבתם הקרובה והשפעתם מבחינה עירונית, כלכלית ותרבותית.

מרכז ה"ביג" ביוקנעם נבחר כמקרה בוחן. המרכז שוכן בליבה של עיר שהולכת וצומחת, בנוי כיום סביב מגרש חניה, אינו פעיל ברוב שעות היממה וסגור לחלוטין בסופי שבוע, מה שיוצר מובלעת סגורה בלב העיר. הפרויקט מציע התערבות אינטנסיבית במרכז הביג תוך שימוש בתשתיות הקיימות. שיטת התכנון כללה סופרפוזיציה בין שכבות השימושים השונות וההקשרים המקומיים במרחב תוך חיבור לשכונות המגורים הקרובות לטבע ולעיר. כל זאת תוך הגדרת החללים הציבוריים הפתוחים אשר דרכם נוצרים הקשרים מרחביים, מערכות תנועה ומבטים.

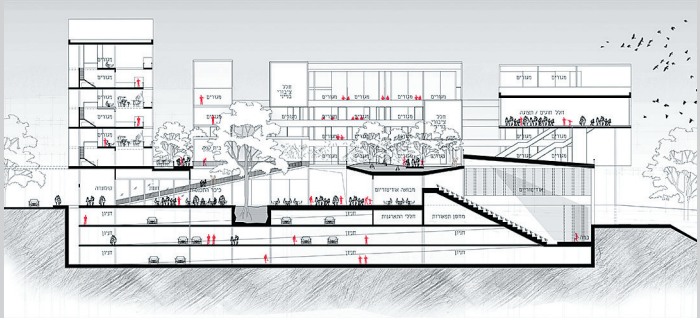

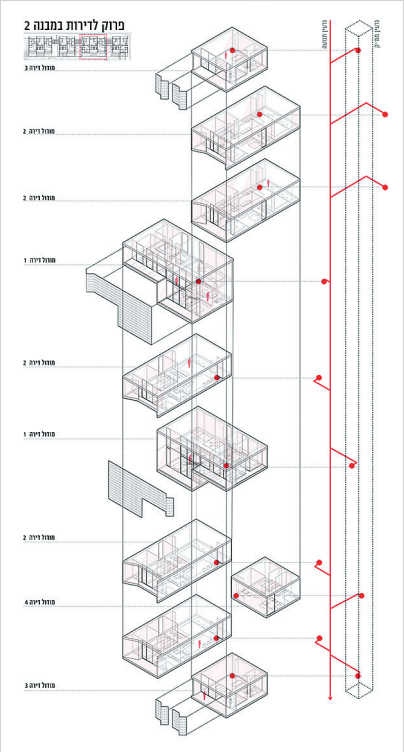

10

רים שורוש

טכניון חיפה - הפקולטה
לארכיטקטורה ובינוי ערים

שם הפרויקט
עיר תחתית

התחדשות עירונית אפורמלית אלטרנטיבית. בצלה של ההתחדשות העירונית המתרחשת בשנים האחרונות בעיר התחתית בחיפה, נולדה תופעה ייחודית כתוצאה ממעבר של מאות צעירים ערבים אל העיר. תופעה זו מייצרת תרבות אלטרנטיבית ובונה מרחב ציבורי שהופך את חיפה למטרופולין הצפון למעמד הביניים הפלסטיני.

מרחבים אלה ממוקמים בתוך קונטקסט מורכב, הן מבחינה היסטורית והן מבחינה חברתית. הם מקבלים עליהם תפקידים פוליטיים, תרבותיים וחברתיים, אל מול שני תהליכי התחדשות שונים המתרחשים באותו מרחב ובאותו זמן – תהליך התחדשות מלאכותי ומכוון שהעירייה מנחיתה מלמעלה, מול חידוש רקמה היסטורית מתרוקנת דרך יוזמות עצמאיות.

"הפרויקט מבקר את היגיון הפעולה הממסדית אשר פועל בעיר התחתית – היגיון של מחיקה ובניה מחדש, עוסק בזיהוי מרחבים אלטרנטיביים אלו ושואל כיצד העצמת התופעה הא-פורמאלית יכולה להפוך למנוע לשינוי חברתי, פוליטי בתוך העיר? הפרויקט מציע אקט אדריכלי ביקורתי המערער על מאזן הכוחות, בין הממסדי לציבורי, ובין הפורמאלי ל-א-פורמאלי, ומייצר תשתית למרחב ציבורי בתוך הסטרוקטורה הקיימת.

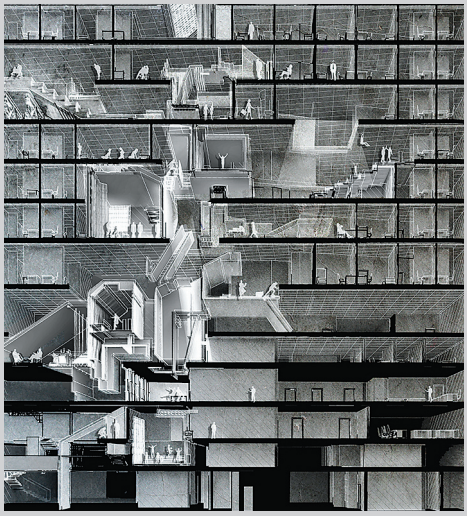

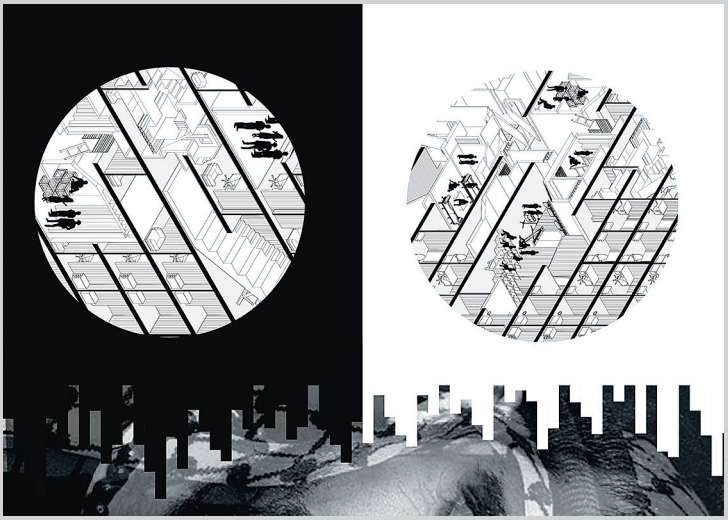

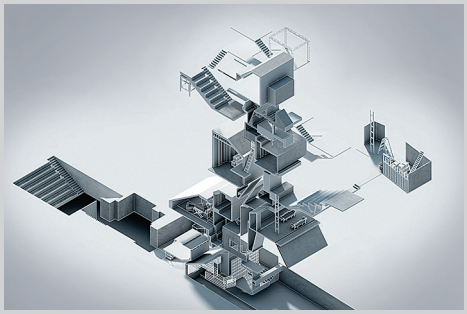

11

ערן שושן

טכניון חיפה -
הפקולטה לארכיטקטורה ובינוי ערים

שם הפרויקט
מגדל הפיס

חברה, הימורים וחינוך, מתודולוגיה ממסדית במבט רטרוספקטיבי. הסוגיה בה עוסק הפרויקט הינו מקומה של כלכלת ההימורים החוקיים כמקור הכנסה ממסדי והשפעתה על המרחב הבנוי החברתי והחינוכי, הממומן על ידיו. דרך דקונסטרוקציה מחקרית, הפרויקט בוחן את התהליכים המשפיעים על מנגנון ההימורים הממוסדים ותהליך ההאצה שלהם בחברה ובתרבות המקומית.

הפרויקט עוצר, בוחן ומגבש את המניפסט הקיים של דרכי ההתמודדות ואסטרטגיית מפעל הפיס עם המרחבים בהם הוא פועל ומעלה שאלות אודות המתודולוגיה והפרדיגמה הקיימת בין כלכלת ההימורים והמרחב החינוכי במדינה.

התוצר הביניי כמו המחקר, מתפתח סביב דיון אודות היחסים המתגבשים בין המרחב החינוכי לבין המרחב ההימורי, בין המרחב הממומן לבין המרחב הממומן. בגישת צורה עוקבת, סיפור מגדל הפיס מתגבש כמונומנט ציבורי-היברידי המייצג סיפור מקומי אודות הימורים, חברה ואדריכלות. לעיתים כמו טרגדיה יוונית אנו מוצאים עצמנו עיוורים ואמביוולנטיים אל אותם כוחות המשפיעים על גורלנו. פרויקט מגדל הפיס בוחר להציף שאלות אודות מנגנון גלוי/סמוי בשדה התכנון המקומי, ברצון להעמיד אותנו בתהייה מה מקומנו בתוך דו השיח בין ממסד לאזרח, אדריכל וחברה.

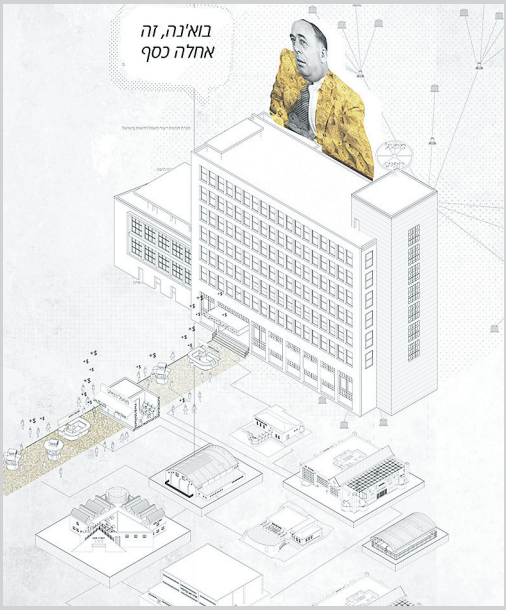

12

רוני שייניין

בצלאל - אקדמיה לאומנות ועיצוב
ירושלים - המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט
זרעי מורשת

מרכז לשימור זרעים נדירים היושב לצד הגן הבוטני במקווה ישראל.
הצומח בסביבת קהילה הוא גורם חשוב בעיצוב זהותה. אולם, תהליכי האחדה בין קהילות ותרבויות לכדי מאפיינים גלובליים דומים, מובילים לאובדן המגוון הביולוגי. צבעים, צורות וטעמים נעלמים לכדי זנים בני-כלאיים העמידים מפני מיכון, שינוע ושיווק.

הגן הינו חלק אינטגרלי מהבניין ונעשה בו שימוש לגידול ומחקר. הבניין, היושב לצד הגן הבוטני בביה"ס החקלאי "מקווה ישראל", שומר על זרעים נדירים אשר הליכים גלובליים העלימו את השימוש היומיומי בהם ומציג אותם לראווה. בבניין תשתיות הנחוצות לעיבוד הזרעים לקראת אחסון, גידול ומחקר. חללים הדורשים תנאי אקלים מבוקרים שונים ממוקמים זה לצד זה וכך מעגל החיים השלם של הצמח מתרחש תחת קורת-גג אחת. הבניין מייצר סביבה שמורה המגנה על 'אוצר' ובו בעת, מאפשר את הגישה אל המגוון הביולוגי ואת הנחלת התורה לשימורו.

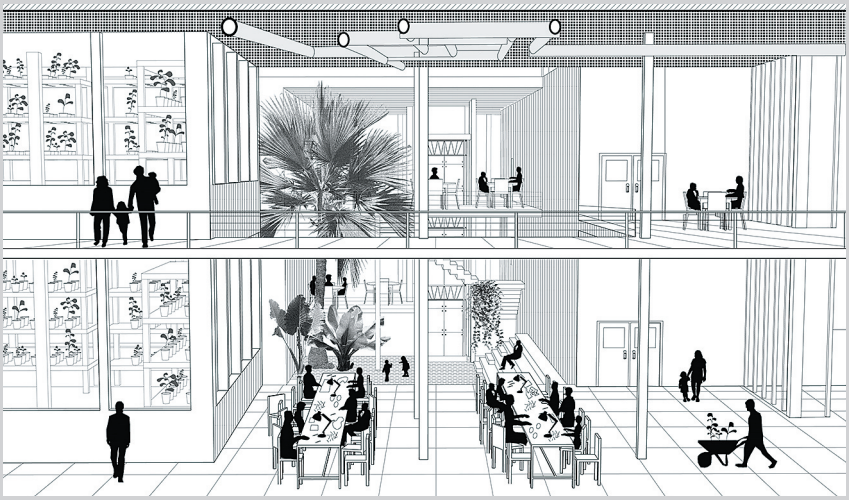

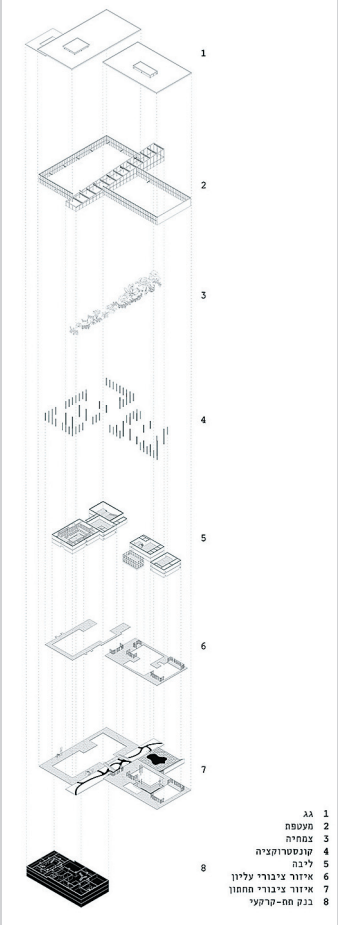

13

תומר שילוח

המרכז האקדמי ויצ"ו חיפה -
המחלקה לארכיטקטורה

שם הפרויקט

"אי" שפיות

מינוף כלכלי וחברתי באמצעות תכנון אדריכלי במובלעות בישראל. בשיאה של האינתיפאדה השנייה, הכינה מערכת הביטחון הישראלית תכניות להקמת גדר הפרדה בגדה המערבית. היעדר החפיפה בין תוואי הגדר לקו הירוק הביא לכך שנוצרו בשטחים שביניהם 21 מובלעות בהן חיים כ-250,000 תושבים פלסטיניים.

לאחר מחקר מעמיק אודות ההשפעה של היווצרות המובלעות על תושביהן נוכחתי לגלות כי המחסומים הפיזיים הביאו לכך שתושבי המובלעות מצאו עצמם מנותקים במידה רבה מן הקשרים החברתיים, התרבותיים והכלכליים שקיימו במשך דורות עם יתר אוכלוסיית הגדה המערבית. כך לדוגמה, מעבר הסחורות נפגע וכן גישתם של תושבי המובלעות לבתי חולים, בתי ספר, מרכזי תרבות וכן אל חבריהם ובני משפחתם.

הפרויקט מתמקד במובלעת "ברטעה" כמקרה בוחן ומציע פתרון לאורח חיים שפוי יותר בו המובלעת תוכל להתקיים כישות עצמאית. במסגרת הפרויקט, יוקם ציר ראשי על גדתו של ואדי נרבתה אשר חוצה את המובלעת ומקשר בין הכפרים העיקריים שלאורכה. לאורך הציר ייבנו מרכזים שונים אשר יעסקו כל אחד בתחום אחר (חינוך, רפואה, תרבות וכו') כל מבנה ידע להפיק לעצמו את האנרגיה הדרושה.

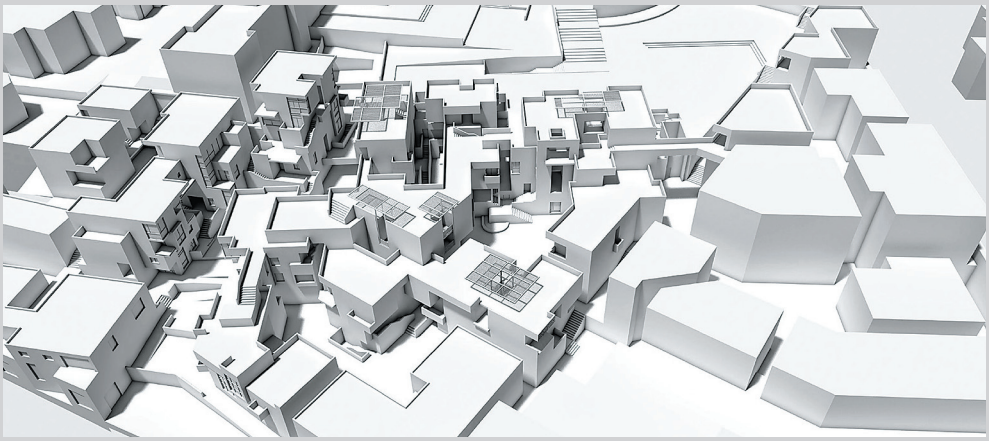

14

אמיר שלומון

אוניברסיטת אריאל בשומרון -
ביה"ס לאדריכלות

שם הפרויקט

לגור. בין כחול לירוק, בין קרוב לרחוק

הפרויקט דן באדריכלות בנייני המגורים בארץ מתוך ביקורת על אופי המרחב הבנוי. הביקורת נובעת מהשלכותיו החברתיות השליליות של מרחב המגורים הנהוג כיום, הבאות לידי ביטוי בהעדפת תנועת כלי-רכב על תנועת הולכי-רגל, בהיעלמות הרחוב כמקום, בהתרופפות קשרים ומפגשים חברתיים ובהיחלשות הערך הקהילתי. לפיכך, השאלה המרכזית העולה בפרויקט: כיצד יכול המרחב הבנוי העכשווי ליצור דפוסי התנהגות ואורחות חיים של קהילה מגובשת?

הפרויקט מציע תבנית מגורים חדשה ושונה אשר בבסיסה עומדים תפקוד חברתי נכון יותר, ריבוי אזורי מפגש, אינטנסיביות גדולה במפלס הרחוב וכן אדריכלות מארחת שיש בה מקום להכלת האחר. תכנון הפרויקט שואב השראה מהעיר המוסלמית המסורתית עם מרכיבים כמו חצר מרכזית, שימוש במפלס הגג, מדרגות חיצוניות, חלל חצי-פרטי וכן פונקציות ציבוריות במפלס הרחוב, היוצרים הזדמנות למפגשים אקראיים ואחרים. כל אלה מקבלים ביטוי ופרשנות אישית תוך הדגשת קנה-מידה אנושי.

הפרויקט כולל את גן הזיכרון בחיפה, יוצר רצף אורבני בין שכונת "הדר" לעיר התחתית ונותן מענה לקושי הקיים של תנועת הולכי-רגל בין חלקי העיר עקב תנאי הטופוגרפיה.

15

נועה שריקי

אוניברסיטת ת"א - ביה"ס לאדריכלות
ע"ש דוד עזריאלי

שם הפרויקט

בסלון של הירקון | אירוח אורבני בין עיר לים

מימוש הפוטנציאל הגלום ברחוב הירקון כרחוב המארח של תל אביב. לאורך השנים, תל אביב עברה תמורות רבות ביחסה לחוף הים. עלייה במספר התיירים בתל אביב שימשה כעילה להפרטת שטחים ציבורים פתוחים ולחסימת חוף הים – המרחב הציבורי האולטימטיבי לתושבים ולמבקרים, השייך לכל. קו החוף נחסם במלונות מאסיביים וכתוצאה מכך, רחוב הירקון המשמש כציר ראשי, נותר כחצר האחורית של המלונות, מוזנח, חסר זהות וצורה ומשרת בעיקר כלי רכב.

הפרויקט שואף לחשוף את הפוטנציאל הטמון ברחוב הירקון ולהפכו לרחוב המארח של תל אביב על ידי יציקת תכנים אורבניים שיאחו את העיר עם הים ויעצימו את זהותו הייחודית כרחוב של כולם. חיזוק הקשר בין העיר לים באמצעות העצמת רחוב הירקון יהווה פלטפורמה להתחדשות עירונית באזור החוף של תל אביב תוך יצירת מרחב ציבורי בעל אופי מקומי-ייחודי, המעשיר את תושבי העיר ומבקריה במרחבי נופש, תרבות ופנאי. לכן, אין צורך בשינוי פני הירקון, אלא בהחדרת ערכים אורבניים יחד עם שימוש נכון בהפרשי הטופוגרפיה ובשטחים הפתוחים. כך, נוכל לנצל את הפוטנציאל הגלום ברחוב ולהעצימו כרחוב המארח של תל אביב.

הזוכים בפרס עזריאלי לפרוקיט סטודנטים לאדריכלות

2016

01 רון סבג ואוהד סולומון

שם הפרויקט
לתכנן משחק - לשחק תכנון

עבודתם של רון ואוהד בחנה את סוגיית שיתוף הציבור בתכנון כנקודת מפגש של ארבעה שחקנים עיקריים: תושבים, רשויות, יזמים ומתכננים. על ידי פיתוח משחקים המורכבים ממערכת חלקים גנרית שמדמים אתרים ומבנים לפי הצורך, הצליחו רון ואוהד לצמצם את הפער בין התושבים ושאר השחקנים ולאפשר להם לקיים שיח תכנוני משמעותי. המשחקים מפגישים אנשים ומזמינים דיון שוויוני שמאפשר לכל קול להישמע ומעלים את הסבירות להגיע לפשרות, הסכמות ופתרונות מקוריים.
בשנה שחלפה מאז הפרס, זכה הפרויקט בתחרות הבינלאומית Games For Cities והזוכים הוזמנו להציגו בהולנד. במקביל, הקימו רון ואוהד את סטודיו "אוֹאָה", בו הם מקפידים על תהליכי תכנון משתפים ומשותפים עם תושבים וקהילות בפרויקטים מגוונים במרחב הציבורי.

02 פליקס צ'ברטקין

שם הפרויקט
המחצבה

עבודתו של פליקס שמה במרכזה מחצבה נטושה בבאר שבע, אשר הפכה לחור שחור עם פוטנציאל לא מנוצל ברקמה העירונית. על ידי בחינת זוויות שונות של האתר, העלה פליקס שאלות רבות לגבי זהות המקום, הקונפליקט בין טבע לעיר והשילוב של שני גופים מנוגדים במערך עירוני, תוך שימור הערכים של המקום. במרכז הפרויקט עומדת הפקולטה לגאולוגיה שנמצאת בקרבת האתר ומנסה ליצור את הקשר בין המקום לבין המוסד האקדמאי ע"י העברת הפקולטה למחצבה ובכך ליצור פיזור של מוסדות אקדמיים במרחב העירוני.
במהלך השנה שחלפה מאז הפרס, הפרויקט הוצג בתערוכת UIA 2017 בדרום קוריאה ביחד עם פרויקטים נוספים העוסקים בחללים חינוכיים, ופליקס החל לעבוד על מגוון פרויקטים במשרד משה צור.

03 לילה מועלם

שם הפרויקט
אל נוזהא

במסגרת עבודתה הציגה לילה התבוננות על האופנים בהם פעלו אסטרטגיות במרחב יפו בכלל ושכונת אל נוזהא ההיסטורית בפרט, ובחינתם דרך כיבושים צבאיים, מדיניות ממשלתית ועירונית, מדיניות תכנונית וחוסר תכנון. העבודה כללה ביטוי של דיאלוג בין האסטרטגיות לטקטיקות דרך בחינה של בלוק מגורים היסטורי, גיבוש תכנית אורבנית המבוססת על טיפולוגיות בינוי קיימות ומתן האפשרות לתושבים להגדיל באופן עצמאי את שטחן של יחידות הדיור על ידי הוספת קומות, הרחבת מעטפת המבנה ובניית אינפילים, תוך שמירה על המהות הרעיונית הניצבת בבסיסה של כל טיפולוגיה.
במהלך השנה שחלפה מאז הפרס, החל לילה לעבוד כמתמחה במשרד עדה כרמי מלמד, אדריכלים.